

1. Preposicions i connectors. Dubtes més freqüents

1. 1. La preposició *a* davant de complement directe:

El complement directe, com a regla general, no va introduït per la preposició *a*: *El director va rebre la presidenta*.

Si dubtem si un complement és directe (sense *a*) o indirecte (amb *a*), podem recórrer als pronoms febles. En la frase anterior la substitució seria per *la*: *El director la va rebre* / **El director li va rebre*. Per tant, la frase anterior està ben escrita sense *a*. (Cal fer aquesta prova amb el complement en singular, perquè el pronom que substitueix CD i CI plural pot coincidir.)

Excepcions:

1. Quan és un pronom personal fort (mi, tu, ell/ella, nosaltres, vosaltres, ells/elles, vós, vostè/vostès):

- *Us ha vist **a vosaltres**. El van detenir **a ell**.*

A partir d'això, frases com ara *Em va veure **a mi** i **a la Maria***, que podrien presentar el dubte de si s'han de construir amb la segona preposició o no, són del tot admissibles i fins i tot recomanables en llengua oral.

2. Quan expressa una idea de reciprocitat:

- *Es miraven **l'un a l'altre**.*

3. En casos de complement directe de persona desplaçats a l'esquerra:

- ***A Serrat** el van ovacionar.*

- ***A la presidenta** no la coneix ningú.*

Tanmateix, també es pot construir sense preposició:

- ***L'altre muntanyenc** desaparegut, no l'han trobat.*

4. En casos d'ambigüitat:

- *L'estima **com a en Pau**.*

- *El va anomenar més vegades que (no pas) **al seu adversari**.*

- *El València es classificarà si guanya **a l'Arsenal**.*

5. Davant un pronom relatiu o interrogatiu (**qui, el qual, la qual**, etc.):

- *El noi **a qui** estima la Maria és periodista.*

- *El periodista **al qual** han premiat pel reportatge ha deixat el programa.*

- ***A qui** sentia?*

Tanmateix, també es pot construir sense preposició si no hi ha ambigüitat:

- *El noi que coneixem és periodista.*

- *El concursant que havien convocat no s'ha presentat.*

6. És admissible davant dels pronoms **tothom**, **tots**, **algú**, **ningú** i **molts**:
- *Ja han saludat **(a)** tothom.*
 - *Els van trobar **(a)** tots reunits.*

1.2. Locatius: ús d'**a** o **en**

Normalment usem la preposició **a** per indicar un lloc físic. Tanmateix, és preferent l'ús de la preposició **en**, en lloc de la preposició **a**, davant de l'article indefinit, de l'adjectiu indefinit *algun* i dels demostratius *aquest* i *aquell*:

- *Viuen **a** Vilanova.*
- *Viuen **en** un pis del carrer Gran.*
- *És **en** un dels bancs del parc.*
- *Ho faran **en** alguna altra ciutat.*
- *Es quedaran **en** aquella ciutat.*
- *La va veure **en** alguna sala.*
- *Ho buscava **en** aquest armari.*

També davant de substantius indeterminats.

- *Viuen **en** cases adossades.*

A vegades parlem de llocs figurats, no físics, com ara documents, publicacions, congressos, cursos, etc. En aquests casos fem servir la preposició **en**:

- *Ho va dir **en** el discurs de clausura.*
- *Es tractaran **en** el programa els defectes que troben **en** l'Església.*
- *Tal com s'estableix **en** el conveni.*
- *Ha buscat la paraula **en** el diccionari.*

1.3. Indicacions temporals amb **a**

Per referir-nos a les parts del dia en què passa alguna cosa, cal usar la preposició **a** (i no **per**):

Incorrectes: *pel matí, per la tarda, pel vespre, per la nit*

Correctes: *al matí, a la tarda, al vespre, a la nit*

Amb els mesos i les estacions de l'any, la preposició també pot ser **per**:

- *Va passar **al** maig / Va passar **pel** maig*
- *Va ser **a** l'estiu / Va ser **per** l'estiu*
- *Va ser **a** / **per** l'estiu del 89*

Els segles van amb preposició:

- *Es va acabar de construir **al** segle XXI.*

Els anys mai no els escriurem amb la preposició **a**, sinó amb la preposició **en** o sense preposició:

- *Es va començar a fer **l'any** / **el** 2003 / **en** 2003.*

Cal tenir en compte que aquesta darrera forma és la menys habitual en la nostra variant dialectal.

En l'expressió de les dates no s'anteposa la **a** al dia:

- *Barcelona, ***a** 20 de maig de 2010.*

1.4. Altres observacions sobre l'ús de la preposició *a*

Incorrecte	Correcte
<i>No hi ha res que fer.</i>	<i>No hi ha res a fer.</i>
<i>El gerent vol l'informe el més aviat possible.</i>	<i>El gerent vol l'informe al més aviat possible. El gerent vol l'informe tan aviat com sigui possible. El gerent vol l'informe com més aviat millor.</i>
<i>A que no ho fas!</i>	<i>Què t'hi jugues que no ho fas! No ets capaç de fer-ho!</i>
<i>A que sembla mentida?</i>	<i>Oi que sembla mentida?</i>
<i>El preu d'aquest cotxe és major/menor al seu valor real.</i>	<i>El preu d'aquest cotxe és major/menor que els seu valor real.</i>

1.5. Preposicions *amb/en* + mitjà de transport

El vehicle amb què o en què ens desplaçem tant es pot introduir amb la preposició *amb* com amb la preposició *en*:

- *Van fer la volta a Catalunya **amb/en** bicicleta.*
- *Anirà a Madrid **amb/en** tren.*

1.6. Per i per a

1. **Davant un substantiu o un altre element nominal**, es practicarà sempre la distinció, per evitar la confusió entre causa i finalitat.

- *L'Audiència de Lleida ha condemnat els guàrdies civils **per** un delicte de detenció il·legal.(causa)*
- *Els dos detinguts **pel** segrest han ingressat a la presó. (causa)*
- *El ple de l'Ajuntament ha aprovat el pla especial **per a** l'ordenació d'aquesta illa de cases.(finalitat)*
- *Ha quedat vist **per a** sentència. (finalitat)*

2. **Davant un infinitiu, un adverb** (o qualsevol designació temporal) **o una conjunció** practicarem sempre la reducció a *per*.

- *Treballa **per** guanyar-se la vida.*
- *Aquestes recomanacions valen **per** sempre.*
- ***Per** quan calgui.*

3. **Per expressar el parer, l'opinió**, usarem sempre *per*.

- ***Pel** Govern, les reticències dels sindicats no tenen fonament.*
- ***Pel** ministre, el principal vot és aquest.*

4. Quan té el sentit de *en pro de, mirant a, en favor de* usem *per*.

- *Tothom **per** tothom.*
- *Vaixell **per** la pau.*
- *Lluitar **per** la victòria.*

1. 7. El canvi i la caiguda de les preposicions

Davant un infinitiu que depèn d'un altre verb, les preposicions *amb* i *en* canvien per *a* o *de*.

- *El govern confia **en** l'acabament de les obres abans que comenci l'estiu.*
- *El govern confia **a** / **d'**acabar les obres abans que comenci l'estiu.*

Les preposicions febles (*a*, *amb*, *de*, *en* i *per*) desapareixen davant la conjunció *que*.

- *Malgrat les queixes dels veïns, l'alcalde ha insistit **en** els beneficis del turisme per a la població.*
- *Malgrat les queixes dels veïns, l'alcalde ha insistit **que** el turisme beneficia la població.*
- *Truca-li abans ***de que** surti.*
- *Truca-li abans **que** surti.*

1. 8. Cap / cap a

La locució prepositiva *cap a* expressa direcció d'un moviment, i també una referència aproximada (espacial o temporal). Si, en absència de *cap*, l'expressió que segueix és introduïda per *a* (o *en*), aquestes preposicions es mantenen i donen lloc a *cap a* (o *cap en*).

- *Anàvem **cap a** les roques.*
- *Anàvem **cap** allà.*

1.9. Fins / fins a

La locució prepositiva *fins a* conté la idea de direcció cap a un lloc o de transcurs del temps cap a un terme. En les determinacions de temps, per saber quan la locució *fins a* perd la *a* hem de tenir en compte la norma general següent: escriurem *fins a* (o *fins en*, *fins per*) quan, en absència de *fins*, escriuríem *a* (o *en*, *per*).

- *Volem anar **fins a** Barcelona.*

En les expressions on hi ha la preposició composta *des de* hem d'escriure *fins a*:

- *Tancarem **des de** l'1 d'agost **fins al** 31 d'agost, ambdós inclosos.*

1.10. Com / com a

Com a significa "en qualitat de" o "en concepte de", però la *a* d'aquesta locució es perd si darrere hi ha un nom precedit d'un article determinat o indeterminat, un demostratiu o els indefinits *qualcom* i *algun*.

- ***Com a** president de l'entitat no puc prendre partit.*
- *El Tirant és considerada **com** una de les millors novel·les medievals estrangeres.*

Quan *com* significa "igual que" i té sentit comparatiu s'escriu sempre sense la *a*.

- *No es comporta **com** els altres.*

1.11 Per què / perquè

Per què i *per a què* s'escriuen separats quan introdueixen una frase interrogativa, tant si és directa com indirecta. En aquests casos *què* és un pronom (interrogatiu o relatiu):

- ***Per què** vols el llibre? (equivale a *per quin motiu -causa*)*

- **Per a què** vols el llibre? (equival a *per quina cosa -finalitat*)
- Vull saber **per a què** vols el llibre.

3

Perquè s'escriu junt quan és una conjunció causal o final:

- *Necessito el ganivet **perquè** vull tallar la carn.*

La conjunció **perquè** pot tenir valor causal (amb el verb gairebé sempre en indicatiu) i valor final (amb el verb sempre en subjuntiu):

- *Van ser convocats a la reunió **perquè** exposessin el seu parer. (final)*
- *Van convocar-los a la reunió **perquè** volien que els exposessin el seu parer. (causal)*
- *T'ho dic **perquè** ho sàpigues. (final)*
- *No ho poden saber **perquè** no ho han publicat encara. (causal)*

1.12. Doncs

No té valor causal sinó consecutiu. Si volem indicar la causa, **doncs** és incorrecte i s'ha de substituir per **perquè** o **ja que**:

Incorrectes:

- *Es va enfonsar a causa de les fortes pluges, **doncs** els operaris que hi treballaven es van deixar les portes obertes.*
- *La prohibició de foc continua, **doncs** les temperatures continuen sent molt altes.*

Correctes:

- *Es va enfonsar a causa de les fortes pluges, **perquè** els operaris que hi treballaven es van deixar les portes obertes.*
- *La prohibició de foc continua, **ja que** les temperatures continuen sent molt altes.*
- *El cafè ja està a punt? **Doncs** serveix-lo. (conseqüència)*

1.13. Si no / sinó

Sinó és una conjunció adversativa que denota oposició de la frase que introdueix respecte a la frase anterior. També pot significar *tan sols* o *excepte*:

- *No ho ha fet la Mercè, **sinó** la Maria.*
- *No té **sinó** un euro.*

Si no és una conjunció condicional o concessiva (**si**) més un verb en modalitat negativa, que a vegades pot estar elidit:

- *Demà cobraré una part del deute, **si no** (el cobro) tot.*
- *Has d'estudiar molt, **si no** (d'altra manera), no aprovaràs.*

Una manera fàcil de distingir-los és tenint en compte que el **sinó** sempre precedeix un substantiu, adjectiu o oració subordinada i el **si no** un verb o l'elisió d'aquest.

Exercicis

1. Completeu amb l'article adequat precedit si cal de la preposició *a*:

- a. El fill va ajudar _____ pare a parar taula.
- b. Hem d'avisar de seguida _____ companys.
- c. El porter ha obert la reixa _____ amo de la finca.
- d. L'entrenador pretén deixar _____ vell jugador a la banqueta.
- e. Vam haver de dissuadir _____ actors de tornar a sortir a l'escenari.

2. Ompliu els buits amb *per* o *per a*:

- a. Ho han comprat en una botiga de records _____ visitants.
- b. Els presoners van descobrir el túnel _____ casualitat.
- c. Aquest grup traurà un nou compacte _____ novembre.
- d. No tots els veïns estaven d'acord que el nou hipermercat fos negatiu _____ poble.
- e. S'han interessat _____ un problema difícil d'analitzar.
- f. Les conseqüències d'aquesta acció seran nefastes _____ país.

3. Ompliu amb les preposicions *a*, *en* i *amb* o el pronom feble *em*:

- a. La campanya només consistia _____ uns anuncis a la premsa.
- b. No pensis més _____ aquell estafador.
- c. La planta s'ha fet _____ quatre dies.
- d. Ha deixat diners _____ un company de feina.
- e. Parlava tan fluix que _____ prou feines se'l sentia.
- f. Quan vaig saber que havies arribat, ho vaig dir _____ ell.
- g. Si vol anar al teatre _____ tu, jo _____ quedaré a casa.
- h. Va anar prou _____ compte per evitar caure _____ el parany.

4. Ompliu els buits amb *doncs*, *per a* *què*, *perquè*:

- a. Els manifestants no van poder completar el recorregut previst, _____ la policia els ho va impedir.
- b. Han millorat la senyalització viària d'aquesta carretera _____ hi hagi menys accidents.

- c. Quan redacteu la sol·licitud de la beca, concreteu _____ la demaneu.
- d. Pocs sabien _____ servia aquell programa que havien instal·lat a l'ordinador.
- f. Han construït dos tallafocs _____ el foc no pugui avançar si hi ha cap incendi.
- g. Segons els pronòstics, aquesta nit plourà. Convé, _____, que agafem el paraigua.
- h. Després d'haver treballat tant, alguns es pregunten _____ han fet tants esforços.
- i. Aquesta nit no podem veure el partit, _____ s'ha espatllat el televisor.

5. Completeu amb *sinó* o *si no*:

- a. No veuran qui ets _____ et fas conèixer.
- b. Les associacions no han fet _____ propostes poc viables.
- c. Hauríem de començar a treballar ara mateix; _____, no acabarem avui.
- d. Ha portat el camió al taller, però no li han fet _____ una revisió molt superficial.
- e. El representant jueu ha exigut tenir veu i vot en les converses; _____, abandonarà la reunió.
- f. No havia demanat que compréssiu alls, _____ cebes.
- h. Aniria bé que plogués aviat; _____, hauran de proposar restriccions.

6. Ompliu els espais buits amb *per què*, *perquè* o *per a què*:

- a. No m'heu dit els motius _____ no heu arribat a temps per a la prova.
- b. Els veïns han acceptat l'acord _____ creuen que els serà positiu.
- c. Els executius van fer una llista dels projectes _____ podien utilitzar aquells diners.
- d. Us explicaré cinc anècdotes _____ us feu una idea d'aquesta associació.

7. Ompliu els espais buits amb *per què*, *perquè*, *doncs*, *sinó* o *si no*:

- a. No és el protagonista de l'obra, _____ tan sols un actor secundari.
- b. Els científics ja tenien prou exemplars d'esponja, _____ n'havien recollit prop d'un miler.
- c. Hem venut tota la mercaderia. Ha estat un bon dia per al negoci, _____.
- d. Els organitzadors han modificat les bases del concurs _____ hi pugui participar més gent.
- e. El concurs no l'ha guanyat en David, _____ la Rosa.

8. Pràctiques de correcció

1. Aquest matí he saludat a la Maria
2. Vaig conèixer els teus pares
3. Estimo la Marta
4. La solució ha sorprès tothom
5. La solució ha sorprès a tothom
6. He visitat a totes les professores
7. He vist la persona a la qual va ajudar en Daniel
8. L'he mirat a ell
9. S'han interrogat l'un a l'altre
10. Visc a València
11. Dimarts anirem a l'aeroport
12. Dimarts anirem en l'aeroport
13. Pugeu en aquell pujol
14. En la Grècia clàssica hi havia molts mites
15. Vindré a l'hivern
16. L'acte es va celebrar el segle XX
17. L'acte es va celebrar al 2004
18. L'acte es va celebrar en la primavera
19. L'ha presentada com a una bona escriptora
20. S'estimen com bons germans
21. Vine el més aviat possible
22. Girona, a 25 de març de 2002
23. Al 1978 va néixer la meva filla
24. Ho vull per demà
25. Ho necessito per fer l'informe
26. Plourà fins a la tarda
27. Les jornades duraran del 12 fins al 20 de juny